

5.5 Umění a kultura

5.5.1 Hudební výchova

5.5.1.1 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Hudební výchova je vyučován v 1. – 5. ročníku – 1 hodina týdně. Hudební výchova se realizuje ve vzdělávacím oboru Umění a kultura.

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř oblastí:

vokální činnost – práce s hlasem, intonační dovednosti, jednohlasý, popř. dvojhlasý zpěv, kultivace pěveckého i mluveného projevu, smysl pro harmonické a melodické cítění

instrumentální činnost – rytmické dovednosti, hra na hudební nástroje (orffovské nástroje, zobcová flétna apod.) a jejich využití při reprodukci a produkci, doprovod písní

hudebně pohybová činnost – ztvárnění hudby gesty, pohybem, tancem, kultivace smyslu pro rytmus

poslechová činnost – poznávání žánrů, stylů a podob, aktivní vnímání hudby, návštěva hudebních pořadů a koncertů, získat vhled do hudební kultury české i jiných národů

Organizace – žáci pracují ve třídě nebo v hudební učebně s využíváním audiovizuální techniky, za pomoci různých forem s využitím dostupných vyučovacích pomůcek, popř. mimo školní budovu - hudební pořady.

Průřezová témata, která jsou v tomto předmětu realizována – OSV, VEG, MUV, EV, MEV

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu

Kompetence k učení

- žák zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch, využívá kladného hodnocení, povzbuzuje, učí žáky trpělivosti
- učitel umožňuje žákům ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, je podněcována jejich tvořivost
- učitel vede žáky k sebehodnocení
- žáci se podle svých schopností zapojují do soutěží

Kompetence k řešení problémů

- žák rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- žák rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální
- učitel sleduje v hodinách pokrok všech žáků
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání
- učitel rozvíjí samostatnost a tvořivost žáků
- učitel se snaží při vyučovacích hodinách o to, aby děti objevovaly vzájemné vztahy společenských jevů

Kompetence komunikativní

- žák rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků, učí je obhajovat vhodnou formou vlastní názor a poslouchat názor jiných

-
- učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky, vede ke komunikaci s učiteli a ostatními lidmi, klade důraz na dodržování etiky komunikace
 - učitel netoleruje agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé vyjadřování a chování žáků

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání
- učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé, navzájem se respektovali a pomáhali si
- učitel učí žáky odmítat vše, co narušuje dobré vztahy mezi nimi
- učitel průběžně monitoruje sociální vztahy ve třídě

Kompetence občanské

- učitel vede žáky ke kritickému myšlení nad obsahy hudebních děl
- učitel vede žáky k sebehodnocení, v hodnocení uplatňuje prvky pozitivní motivace
- učitel upevňuje kultivované chování žáků při vyučovacích hodinách i mimoškolních akcích
- učitel vede žáky k ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, ke kulturním a etickým hodnotám
- učitel nabízí žákům vhodné kulturní aktivity
- učitel netoleruje sociálně patologické projevy chování, nezdvořilé a nekamarádské chování
- učitel rozumně a zodpovědně využívá dostupných prostředků výchovných opatření
- učitel společně s žáky vytváří esteticky podnětné a zdravé prostředí

Kompetence pracovní

- žák využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře, tanečním pohybem vyjadřuje hudební náladu
- učitel vytváří podnětné a tvořivé pracovní prostředí, sleduje při hodině pokrok všech žáků
- učitel vede žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů
- učitel vede žáky k užívání různých nástrojů a vybavení, klade důraz na dodržování bezpečnostních pravidel
- učitel pomáhá žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti a reálné možnosti
- učitel vede žáky k dodržování vymezených pravidel a k plnění svých povinností
- učitel seznamuje žáky s profesemi hudebního uměleckého směru

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Hudební výchova – 1. ročník

Konečné a dílčí výstupy	Učivo	MV	Poznámky
Vokální činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase - dbá na správné dýchání a držení těla - provádí hlasová a dechová cvičení, zřetelně vyslovuje - uvědomuje si význam not - rozlišuje tón, zvuk, hlas mluvený a zpěvní - vytleskává rytmus podle vzoru - rozlišuje krátké, dlouhé, hluboké a vysoké tóny 	Pěvecký a mluvní projev: pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost), hlasová hygiena Hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu)	Čj – výslovnost, dělení slov na slabiky Prv – písně o přírodě Vv – ilustrace k písním M – písně s početním tématem	OSV – Osobnostní rozvoj, sociální rozvoj, kreativita, komunikace VEG – Evropa a svět nás zajímá, poznávání evropské hudby MUV – Kulturní diference, jedinečnost každého člověka. Lidské vztahy – tolerance.
Instrumentální činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> - rytmizuje jednoduché texty - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře - učí se používat dětské hudební nástroje k rytmickým cvičením a hudebnímu doprovodu - pojmenuje klavír, kytaru, flétnu, dřívka, triangel, hůlky, bubínek 	Hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře, popř. zobcových fléten) Rytmizace, hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď) Hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu)		EV – Základní podmínky života, výchova k životnímu prostředí (rámus) OSV - kreativita
Hudebně pohybové činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> - reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje tempo - provádí hudebně pohybovou činnost (držení těla, chůze, jednoduché taneční hry, pochod) 	Taktování, pohybový doprovod znějící hudby (2/4 takt) Pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace)		OSV - kreativita
Poslechové činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> - reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje tempo - provádí hudebně pohybovou činnost (držení těla, chůze, jednoduché taneční hry, pochod) 	Taktování, pohybový doprovod znějící hudby (2/4 takt) Pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace)		OSV - kreativita

Hudební výchova – 2. ročník

Konečné a dílčí výstupy	Učivo	MV	Poznámky
Vokální činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase - rozlišuje rytmus pomalý a rychlý, melodii stoupavou a 	Pěvecký a mluvní projev: pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena,	Čj – říkadla, vypravování Prv – lidové zvyky a tradice Vv – ilustrace,	OSV – Osobnostní rozvoj, sebepoznání, sociální rozvoj, kreativita, komunikace

klesavou, zesilování a zeslabování - vytleskává rytmus podle říkadel a písní - používá pojmy notová osnova, noty, houslový klíč - rozlišuje noty, pomlky, takty - doplní zpěv hrou na jednoduché hudební nástroje - zpívá vybrané vánoční koledy	rozšiřování hlasového rozsahu Hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu) Dvojhlas (kánon) Intonace: volné nástupy I. A V. stupně, hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď)	Vánoce Pv – vánoční výzdoba Tv – pochod, taneční krok (chůze, poskočný krok, cval stranou)	VEG – Evropa a svět nás zajímá MUV – Kulturní diference, jedinečnost každého člověka. Lidské vztahy -mezilidské vztahy. EV – Základní podmínky života, zdravý životní styl
Instrumentální činnosti			
- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře - rozlišuje hudební nástroje podle zvuku – klavír, trubka, housle, pikola - užívá dětské (Orffovy) hudební nástroje	Rytmizace, hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď) Hudební improvizace –hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu) Hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře, popř. zobcových fléten)		OSV - kreativita
Hudebně pohybové činnosti			
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje směr melodie - pohybuje se podle daného rytmu, při tanci tleská a do pochodu bubnuje - pohybově vyjádří zpěv s tancem	Taktování, pohybový doprovod znějící hudby ve 2/4 a 3/4 taktu Pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace s využitím tanečních kroků)		
Poslechové činnosti			
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby - odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální - rozlišuje umělou a lidovou píseň - seznámí se s vybranými skladbami klasiků	Kvality tónů – délka, výška, síla, barva, vztahy mezi tóny (akord) Hudební výrazové prostředky, hudební prvky: pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), rytmus, dynamické změny v hudebním proudu Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj Hudební styly – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.		MEV – Vnímání autora mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, výběr zvuků z hlediska záměru sdělení Návštěva hudebního pořadu

Hudební výchova – 3. ročník

Konečné a dílčí výstupy	Učivo	MV	Poznámky
Vokální činnosti			
- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase - vytleská a taktuje dvoučtvrteční a tříčtvrteční takt - rozliší a přečte z notového	Pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena, dynamicky odlišný zpěv, rozšiřování hlasového rozsahu) Hudební rytmus (realizace	Čj – výslovnost, dělení slov na slabiky Prv - lidové zvyky a tradice Cizí jazyk – zpěv	OSV – Osobnostní rozvoj, sebepoznání, kreativita, psychohygiena, sociální rozvoj, komunikace

<p>zápisu takt dvoučtvrteční, tříčtvrteční</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a napíše notu celou, půlovou, čtvrtovou - podle zápisu not pozná stoupavou a klesavou melodii - seznámí se s hymnou ČR - zpívá vybrané písně - dbá na správné dýchání 	<p>písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu)</p> <p>Grafický záznam vokální melodie – čtení a zápis rytmického schématu písně</p> <p>Dvojhlas (kánon)</p>	<p>písní v cizím jazyce</p> <p>Vv – ilustrace k písním</p> <p>Pv – vánoční výzdoba</p> <p>Tv – pochod, taneční kroky</p>	<p>VEG – Evropa a svět nás zajímá</p> <p>MUV – Kulturní diference, jedinečnost každého člověka. Lidské vztahy – spolupráce s jinými lidmi.</p> <p>Multikulturalita - zpěv písní v cizím jazyce.</p> <p>EV – Základní podmínky života – zdravý životní styl</p>
Instrumentální činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> - rytmizuje jednoduché texty - melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře - rozlišuje nástroje dechové, smyčcové, žesťové a uvede příklad 	<p>Hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten)</p> <p>Rytmizace a rytmické doprovody ve 2/4 a 3/4 taktu, hudební hry (otázka – odpověď)</p> <p>Hudební improvizace – hudební doprovod s použitím souzvuku dvou tónů</p>		OSV - kreativita
Hudebně pohybové činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> - reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie - rozlišuje rytmus valčíku a polky - nacvičuje polkové a valčíkové kroky, chůze dvoudobá a třídobá - pohybově vyjadřuje hudbu 	<p>Taktování a pohybový doprovod, vyjádření znějící hudby (2/4 takt)</p> <p>Pohybové vyjádření hudby, pohybová improvizace</p>		OSV - kreativita
Poslechové činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální - ví o B. Smetanovi a A. Dvořákovi - jmenuje některá díla B. Smetany a A. Dvořáka - poslouchá hudbu vážnou, zábavnou a slavnostní 	<p>Kvality tónů, vztahy mezi tóny (akord)</p> <p>Hudební výrazové prostředky, hudební prvky (pohyb, melodie, rytmus)</p> <p>Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj</p> <p>B. Smetana, A. Dvořák</p> <p>Hudební styly (hudba pochodová, taneční, ukolébavka)</p>		MEV - Vnímání autora mediálních sdělení, fungování a vliv medií ve společnosti

Hudební výchova – 4. ročník

Konečné a dílčí výstupy	Učivo	MV	Poznámky
Vokální činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasě - učí se zpívat další písně - dbá na správné dýchání - používá pojmy repetice, houslový klíč, napíše houslový klíč - rozdělí délky not a napíše je - orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby - pozná dynamická znaménka p, mf, f a využívá je v písních - jmenuje stupnici C dur (názvy not) - rozpozná hudební formu jednoduché písně 	<p>Pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (nasazení a tvorba tónu), hlasová hygiena</p> <p>Hudební rytmus (realizace písní ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu)</p> <p>Dvojhlas a vícehlas – kánon, prodleva, lidový dvojhlas</p> <p>Intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně)</p> <p>Grafický záznam vokální hudby</p> <p>Čtení a zápis rytmického schématu písně, orientace v notovém záznamu jednoduché melodie</p>	<p>Čj – vypravování, čtení o hudebních skladatelích</p> <p>VI – lidové zvyky a tradice</p> <p>Vv - ilustrace</p> <p>Pv – vánoční výzdoba</p> <p>Tv – pochod, chůze, taneční krok</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj, sebepoznání, kreativita, psychohygiena, sociální rozvoj, komunikace</p> <p>VEG – Evropa a svět nás zajímá (poznávání evropské hudby)</p> <p>MUV – Kulturní diference, poznávání vlastního kulturního zakotvení. Lidské vztahy - vzájemné obohacování různých kultur.</p> <p>Multikulturalita - zpěv písní v cizím jazyce.</p> <p>EV – Základní podmínky života – zdravý životní styl</p>
Instrumentální činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> - využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře na rytmických nástrojích - rozdělí nástroje dechové, smyčcové, žesťové, klávesové, drnkací, bicí a uvede příklad - vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace 	<p>Hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, apod.)</p> <p>Rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace (tvorba hudebního doprovodu, akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, prodleva), hudební hry, jednodílná písňová forma (a – b)</p> <p>Grafický záznam melodie – rytmické schéma jednoduché skladby</p>		OSV - kreativita
Hudebně pohybové činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> - ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků - na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace - pohybově vyjadřuje valčíkový krok 	<p>Taktování a pohybový doprovod znějící hudby (2/4, 3/4, 4/4 takt, valčík, menuet)</p> <p>Pohybové vyjádření hudby (pantomima, pohybová improvizace)</p> <p>Orientace v prostoru (pamětné uchování tanečních pohybů)</p>		OSV - kreativita

Poslechové činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků - poslouchá vybrané skladby - pamatuje si nejdůležitější údaje o Bedřichu Smetanovi, jmenuje názvy jeho oper a symfonických básní z cyklu Má vlast - seznámí se s životem a dílem Antonína Dvořáka a Leoše Janáčka - rozpozná písně ve dvoučtvrtečním a tříčtvrtečním taktu - pozná opakující se téma v poslouchané skladbě 	<p>Kvality tónů – délka, síla, barva, výška, vztahy mezi tóny – souzvuk, akord</p> <p>Hudební výrazové prostředky, hudební prvky - melodie, rytmus, harmonie, barva, pohyb melodie, rytmické, dynamické změny v hudebním proudu</p> <p>Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj</p> <p>B. Smetana, A. Dvořák, L. Janáček</p> <p>Hudební styly a žánry (hudba pochodová, taneční, ukolébavka apod.)</p> <p>Hudební formy – malá písňová forma, rondo</p> <p>Interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba)</p>		<p>MEV - Vnímání autora mediálních sdělení, vliv medií ve společnosti – vliv na kulturu (role médií v životě jednotlivce, rodiny, společnosti), výběr a kombinace zvuků z hlediska záměru sdělení</p> <p>Návštěva hudebního pořadu</p>

Hudební výchova – 5. ročník

Konečné a dílčí výstupy	Učivo	MV	Poznámky
Vokální činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasě v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti - dbá na správné dýchání - používá pojmy repetice, stupnice C dur, zesílení, zeslabení - orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje - čte noty v rozsahu c1 – g2 v houslovém klíči - provádí rozbor zapsané písně – druh písně, notový zápis, takt, melodie - rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby - ví o původu státní hymny 	<p>Pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu</p> <p>Hudební rytmus (realizace písní ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu)</p> <p>Dvojhlas a vícehlas – kánon, prodleva, lidový dvojhlas</p> <p>Intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách</p> <p>Grafický záznam vokální hudby – čtení a zápis rytmického schématu písně, orientace v notovém záznamu jednoduché melodie, její reprodukce</p>	<p>Čj – čtení a vyprávění ze života hudebních skladatelů</p> <p>VI – lidové zvyky a tradice</p> <p>Vv - ilustrace</p> <p>Pv – vánoční výzdoba</p> <p>Tv – pochod, chůze, taneční krok, jednoduché lidové tance</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj, sebepoznání, kreativita, psychohygiena, sociální rozvoj, komunikace</p> <p>VEG – Evropa a svět nás zajímá (poznávání evropské hudby)</p> <p>MUV – Kulturní diference, poznávání vlastního kulturního zakotvení. Lidské vztahy – vztahy mezi kulturami. Multikulturalita - zpěv písní v cizím jazyce, respektování zvláštností různých etnik.</p>
Instrumentální činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> - využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých 	<p>Hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.)</p>		<p>EV – Základní podmínky života – zdravý životní styl</p> <p>OSV - kreativita</p>

<p>motivů skladeb a písní - rozeznává nástroje dechové - trubka, pozoun, lesní roh, smyčcové - housle, violoncello, kontrabas - seznámí se s hudebními nástroji v symfonickém orchestru - vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace</p>	<p>Rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (ostinato, prodleva), hudební hry, jednoduchá písňová forma (a – b) Grafický záznam melodie – rytmické schéma jednoduché skladby, záznam melodie a její reprodukce</p>		
Hudebně pohybové činnosti			
<p>- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace - taktuje dvoučtvrteční, tříčtvrteční a čtyřčtvrteční takt - seznámí se s krajovými lidovými tanci</p>	<p>Taktování, pohybový doprovod znějící hudby (2/4, 3/4, 4/4 takt, jednoduché lidové tance) Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima, pohybová improvizace s využitím tanečních kroků Orientace v prostoru - pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách</p>		OSV – kreativita
Poslechové činnosti			
<p>- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užžitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny - poslouchá vybrané skladby - poslechem rozpozná vybrané smyčcové a dechové nástroje - rozlišuje varhanní hudbu, vánoční hudbu a koledy, trampské písně, jazz a rock - rozlišuje písně ve dvoučtvrtečním a tříčtvrtečním taktu - rozpozná opakující se téma v poslouchané skladbě</p>	<p>Kvality tónů – délka, síla, barva, výška, vztahy mezi tóny – souzvuk, akord Hudební výrazové prostředky, hudební prvky - melodie, rytmus, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie, zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj Hudební styly a žánry - hudba pochodová, taneční, ukolébavka apod. Hudební formy – malá a velká písňová forma, rondo, variace Interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)</p>		MEV - Vnímání autora mediálních sdělení, vliv medií ve společnosti – vliv na kulturu (role médií v životě jednotlivce, rodiny, společnosti), zezábavňující principy mediálních sdělení Návštěva hudebního pořadu

5.5.1.2 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět - Hudební výchova je vyučován v 6. - 9. roč. - 1 hodinu týdně. Hv se realizuje v rámci vzdělávací oblasti Umění a kultura. Navazuje na výuku 1. st. - vzdělávání v oblasti vokální (zpěv, přednes), instrumentální (hra a doprovod na hudební nástroje) , hudebně pohybové a poslechové.

Vzdělávání v oboru Hv směřuje k:

- chápání hudby jako specifické formy komunikace
- pochopení různorodé hudební kultury různých národů a národností
- poznávání vývoje hudby v jednotlivých etapách vývoje lidské společnosti
- získávání orientace v širokém spektru hudebních stylů a žánrů minulosti a současnosti
- rozvoji žákovy celkového hudebního cítění

Časové vymezení předmětu

6. - 9. ročník - 1 hodina týdně

Organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá v učebně hudební výchovy. Formy a metody práce jsou voleny s ohledem na charakter učiva a cíle vzdělávání:

- skupinové vyučování
- samostatná práce
- kolektivní práce
- krátkodobé projekty

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětuKompetence k učeníŽáci

- s ohledem na individuální hudební schopnosti a dovednosti vyhledávají dané informace
- používají obecně známé hudební termíny
- snaží se propojit získané znalosti v souvislosti

Učitel

- vede žáky k shromažďování, třídění a kompletaci informací
- k používání odborné terminologie
- k poznávání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání poznatků z jiných předmětů (Český jazyk, Dějepis)
- stanovuje dílčí cíle v souladu se vzdělávacím programem

Kompetence k řešení problémůŽáci

- dovedou třídít a srovnávat samostatně hudební problémy a náměty, je jim předkládán dostatečný počet námětů k samostatnému zpracování
- samostatně a kriticky přemýšlejí
- při zadání úkolu žáci rozpoznají problém a hledají nejvhodnější způsob řešení

Učitel

- vede žáky k správným způsobům řešení problémů

Kompetence komunikativníŽák

- při práci ve skupině dokáže vyjádřit svůj názor, vhodnou formou jej obhájit, tolerovat názory druhých

Učitel

- zadává úkoly vhodné pro spolupráci žáků
- zajímá se o náměty a názory žáků

Kompetence sociální a personálníŽáci

- dokážou spolupracovat s ohledem na názory druhých
- dokážou zhodnotit svou práci, práci ostatních
- učí se chápat odlišné kvality svých spolužáků

- respektují pravidla práce v týmu

Učitel

- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

Žáci

- chrání a oceňují kulturní tradice
- aktivně se zapojují do kulturního dění
- vyhledávají odpovídající kulturní akce, navštěvují je a referují o nich

Učitel

- vede žáky ke sledování kulturního dění
- seznamuje je s novinkami hudební kultury
- zapojuje je do školních kulturních a hudebních akcí

Kompetence pracovní

Žáci

- žáci jsou vedeni ke koncentraci na výkon (produkce, poslech, video)
- žáci si vytvářejí pozitivní vztah k hudebním činnostem

Učitel

- vyžaduje kázeň, dohodnutou kvalitu výkonů

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Hudební výchova – 6. ročník

Konečné a dílčí výstupy	Učivo	MV	Poznámky
Vokální činnosti			
<p>- při zpěvu využívá správné pěvecké návyky</p> <p>- podle individuálních dispozic zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně</p> <p>- pohybem vyjadřuje pochodový, valčíkový a polkový rytmus</p> <p>- umí taktovat dvoučtvrt'ový a tříčtvrt'ový takt</p>	<p>Intonační cvičení – vzestupná a sestupná řada tónů.</p> <p>Lidové písně – orientace v notovém zápisu.</p> <p>Písně J. Uhlíře – Zd. Svěráka (výběr písní).</p> <p>Rytmická deklamace textu - říkadla, pranostiky, písně.</p> <p>Interpretace s důrazem na adekvátní zdůraznění. dynamiky, melodie, rytmu.</p> <p>Výběr písní různých období</p> <p>Hra na dirigenta a orchestr.</p> <p>Vánoční koledy – dramatizace písní dle dispozic tříd.</p>	<p>Vv – lidové malby – sklo, porcelán, kraslice, tradice; ilustrace písní</p> <p>Čj – lidové písně, říkadla, pranostiky</p>	<p>MUV – lid. písně jiných národů, poznávání kulturních tradic</p> <p>OSV - umění</p> <p>EV – citová složka osobnosti, láska k přírodě, vnímání krásy a estetické citění</p>
Poslechové činnosti			
<p>- rozpozná hudební nástroje, jejich výrazové možnosti</p> <p>- rozpozná rozdíly komorní a symfonické hudby</p> <p>- správně rytmicky doprovází jednoduchou píseň na Orffovy nástroje</p> <p>- zařadí skladbu do příslušného období</p> <p>- dokáže vytvořit vlastní rytmické motivy, přede hry, mezihry a dohry</p> <p>Seznámí se s vybranými hudebními formami: malá písňová forma (dvoudílná a třídílná), melodram, opereta, opera, muzikál, symfonie, koncert</p>	<p>Poznává hudební nástroje a zařadí je do příslušné skupiny hudebních nástrojů.</p> <p>Symfonický orchestr – nástrojové obsazení - zvuكمالba - C. Saint – Saëns – Karneval zvířat.</p> <p>Poslechové skladby autorů: Cl. Monteverdi – opera. G. F. Händel – oratoria.</p> <p>J. Haydn, W. A. Mozart, L. van Beethoven – sěžejní oblasti hudby.</p> <p>Tvůrci české národní hudby - B. Smetana, A. Dvořák.</p> <p>Zakladatelé české moderní hudby - L. Janáček, B. Martinů, V. Novák – sěžejní přínos.</p>	<p>Čj - lidová poezie</p> <p>VV – význam kultury a divadla v životě člověka; významní představitelé období baroka a klasicismu</p>	<p>EV – citlivý přístup k okolní krajině, vnímání krásy přírody</p> <p>OSV – hudba jako prostředek komunikace</p> <p>VEG – vnímání evropské hudební kultury</p> <p>VDO – rozvoj kritického myšlení, aktivity, kooperace</p>
Instrumentální a pohybové činnosti			
<p>- pohybem reaguje na znějící hudbu s využitím jednoduchých gest a tanečních kroků</p> <p>- správně doprovází jednoduchou píseň na Orffovy nástroje</p> <p>- průběžně rozvíjí rytmické citění a rytmickou paměť</p> <p>- orientuje se v notovém zápisu písní</p> <p>- vytvoří vlastní rytmické motivy - přede hry, mezihry a dohry</p>	<p>Prolínají do ostatních hudebních činností v průběhu celého školního roku.</p> <p>Taktování – dvoudobý, třídobý takt.</p> <p>Taneční kroky – valčík, polka, pochod, mazurka.</p> <p>Moderní tance – cha – cha, samba.</p> <p>Hra na zrcadlo.</p> <p>Rytmická deklamace textu</p> <p>Rytmické hádanky –</p>	<p>D – vznik křesťanství; význam církevních svátků v průběhu roku (Vánoce, Velikonoce)</p> <p>Tv – hudebně pohybové činnosti</p>	<p>OSV – obecná kreativita, rozvoj smyslového vnímání</p>

	reprodukce zapsaných rytmů, elementární improvizace drobných rytmických útvarů.		
--	---	--	--

Hudební výchova – 7. ročník

Konečné a dílčí výstupy	Učivo	MV	Poznámky
Vokální činnosti			
<p>- při zpěvu využívá správné pěvecké návyky - podle individuálních dispozic zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně - orientuje se v jednoduchém hudebním zápisu - vyhledá určené rytmicko-melodické úryvky - zpívá dle zásad hlasové hygieny - ovládá bránici a provádí jednoduchá dechová cvičení</p>	<p>Výběr lidových a umělých písní dle věkové kategorie žáků. Jednoduchý lidový dvojhlas – držený druhý hlas. Interpretace písní s ohledem na jejich dynamiku, melodii a rytmus. Výběr písní různých období Písně z dílen: J. Suchý, J. Šlitr; J. Voskovec, J. Werich; Vánoční písně a koledy české a moravské, zahraniční repertoár dle výběru žáků.</p>	<p>Vv – lidové malby – sklo, porcelán, kraslice Čj – lidové písně, říkadla, pranostiky; rozvoj slovní zásoby; srovnání spisovného a obecného jazyka D – tematika vojenská (třicetiletá válka, Napoleonské války)</p>	<p>MUV – lidové písně jiných národů, poznávání kulturních tradic</p>
Poslechové činnosti			
<p>- rozpozná hudební nástroje, jejich výrazové možnosti - rozpozná rozdíly komorní a symfonické hudby - zařadí skladbu do příslušného období - při poslechu využívá získané zkušenosti - spojuje poslech s instrumentální nebo pohybovou činností</p>	<p>Pochod, tanec, valčík, polka, vážná hudba k poslechu Výběr poslechových skladeb různých období. Baroko – A. Vivaldi, J. S. Bach, G. F. Händel. Klasicismus – J. Haydn, W. A. Mozart, L. van Beethoven. Romantismus – F. Chopin, F. Schubert, P. I. Čajkovskij, E. H. Grieg a další. Český romantismus – B. Smetana, A. Dvořák.</p>	<p>D – vývoj hudebního a estetického citění v rámci jednotlivých historických období; filosofické myšlení na pozadí doby Čj – rozvoj slovní zásoby</p>	<p>EV – citlivý přístup k okolní krajině, vnímání krásy přírody OSV – hudba jako prostředek komunikace VEG – vnímání evropské hudební kultury</p>
Instrumentální a pohybové činnosti			
<p>- pohybem reaguje na znějící hudbu s využitím jednoduchých gest a tanečních kroků - pohybem reaguje na znějící hudbu s využitím jednoduchých tanečních kroků - správně rytmicky doprovází jednoduché písně na Orffovy nástroje - v rámci svých možností vytváří elementární improvizaci (předehra, mezihra, dohra)</p>	<p>Prolínají do ostatních hudebních činností v průběhu celého školního roku. Vánoční písně a koledy – výběr. Hra na dirigenta, hra na zrcadlo Taktování – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční kroky, Polka, valčík, mazurka, pochod. Moderní tance – tango, rock and roll, cha – cha Hudební formy: rondo, malá dvoudílná a třídílná forma, koncert. Zvukomalba X dušemalba</p>	<p>VV – rozvoj estetického citění D – význam náboženství Tv – rozvoj jemné a hrubé motoriky</p>	<p>OSV – obecná kreativita, rozvoj smyslového vnímání</p>

Hudební výchova – 8. ročník

Konečné a dílčí výstupy	Učivo	MV	Poznámky
Vokální činnosti			
<p>- při zpěvu využívá správné pěvecké návyky</p> <p>- podle individuálních dispozic zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně</p> <p>- používá jednoduchá dechová cvičení</p> <p>- zpívá s dechovou oporou</p> <p>- aktivně zapojuje při zpěvu bránci</p> <p>- dbá na srozumitelnou artikulaci</p> <p>- interpretuje písně s ohledem na jejich hudební formu i mimohudební význam</p>	<p>Hlasová a rytmická cvičení dle potřeb žáků.</p> <p>Intervaly základní - rytmicko-melodický výcvik s oporou hudebního nástroje.</p> <p>Transpozice vzestupné a sestupné řady; lidový dvojhlas – kánon.</p> <p>Lidové a umělé písně – výběr s ohledem na aktuální roční období a probíhající svátky či tradice.</p> <p>Traditional: Stará archa, Starý příběh; Svatí pochodují, Blues na cestu poslední, Zuzana, Viva la musica a další.</p>	<p>Vv – lidové malby – sklo, porcelán, kraslice</p> <p>Čj – lidová poezie</p> <p>D – tematika vojenská (třicetiletá válka, Napoleonské války)</p>	<p>MUV – lid. písně jiných národů, poznávání kulturních tradic</p>
Poslechové činnosti			
<p>- rozpozná hudební nástroje, jejich výrazové možnosti</p> <p>- rozlišuje základní vlastnosti tónu</p> <p>- rozpozná rozdíly komorní a symfonické hudby</p> <p>- zařadí skladbu do příslušného období</p> <p>- srovnává a postihuje charakteristické rysy jednotlivých hudebních žánrů</p> <p>- postihuje rytmické, dynamické a výrazové změny v hudebním proudu</p> <p>- umí pojmenovat vybrané hudební formy</p> <p>- popíše charakteristické prvky jazzové hudby</p> <p>- vysvětlí pojem „scat“; swing</p> <p>- zařadí skladbu do příslušného období</p>	<p>Hudební formy: opera, fuga, oratorium, suita, koncert, symfonie.</p> <p>Renesance - M. Praetorius, složitá polyfonie.</p> <p>Baroko – A. Vivaldi – houslový koncert, J. S. Bach – Umění fugy, G. F. Händel – oratorium Mesiáš.</p> <p>Klasicismus – J. Haydn – symfonie, smyčcový kvartet, W. A. Mozart - opera, L. van Beethoven – klavírní sonáty a symfonie</p> <p>Romantismus – F. Chopin – klavírní tvorba, F. Schubert – písňová tvorba, G. Verdi – opera, R. Wagner – všeučelkové dílo (vývoj opery)</p> <p>Český romantismus – B. Smetana – Má vlast, Prodaná nevěsta; A. Dvořák – symfonická tvorba</p> <p>Hudba 20. století – impresionismus – M. Ravel, Cl. Debussy.</p>	<p>Čj – romantismus v české literatuře, poezie</p> <p>D – kulturní památky období romantismu; vliv církve a náboženství na život člověka</p> <p>D – odraz dějin v umělecké tvorbě</p> <p>Vv – výzdoba zámků v okolí Plzně (Kozel), výtvarní představitelé jednotlivých uměleckých období</p>	<p>EV – citlivý přístup k okolní krajině, vnímání krásy přírody</p> <p>OSV – hudba jako prostředek komunikace</p> <p>VEG – vnímání evropské hudební kultury</p> <p>MEV – tradice a rozmanitost kultur</p>
Instrumentální a pohybové činnosti			
<p>- pohybem reaguje na znějící hudbu s využitím jednoduchých gest a tanečních kroků</p> <p>- spojuje poslech s instrumentální nebo</p>	<p>Prolínají do ostatních hudebních činností v průběhu celého školního roku</p> <p>Taktování, taneční kroky,</p>	<p>Čj – Osvobozené divadlo</p>	<p>OSV – obecná kreativita, rozvoj smyslového vnímání</p>

<p>pohybovou činností</p> <p>- pohybem vyjadřuje různé taneční rytmy</p> <p>- tvoří jednoduché rytmické doprovody k písním</p> <p>- dle individuálních dispozic dokáže tleskat složitější rytmy</p> <p>- kooperuje ve skupině</p>	<p>vlastní pohybové ztvárnění – Pochod, valčík, polka</p> <p>Blues, ragtime, boogie – woogie</p> <p>Tvorba J. Ježka: písně dle výběru žáků; Život je jen náhoda</p> <p>G. Gershwin – Rapsodie v modrém, Summertime</p>		<p>VDO – zásady společenského chování, tolerance, odpovědné chování, samostatní řešení problémů</p>
--	--	--	---

Hudební výchova – 9. ročník

Konečné a dílčí výstupy	Učivo	MV	Poznámky
Vokální činnosti			
<p>- poznává nejstarší hudební památky a umí je zařadit do historických souvislostí</p> <p>- zná charakteristické znaky a umí nalézt souvislosti z jiných oborů umělecké činnosti</p> <p>- podle svých individuálních hudebních dispozic zpívá kultivovaně a pěvecky správně písně různých žánrů</p> <p>- orientuje se v jednotlivých hudebních obdobích</p> <p>- dodržuje správné pěvecké návyky a hlasovou hygienu</p>	<p>Výběr písní:</p> <p>Nejstarší hudební památky: Hospodine, pomiluj, ny Svatý Václave</p> <p>Dřevo sie listem odieva Ktož sú boží bojovníci Veni Domine – Bára Basiková</p> <p>Gotika: Traubadúrské a truvérské písně, žakovské písně.</p> <p>Renesance: M. Praetorius - Viva la musica (tříhlasý kánon)</p> <p>Baroko: české a zahraniční vánoční písně – výběr, J. J. Ryba - Gloria</p> <p>Opakování učiva z předchozích ročníků - průběžně.</p> <p>Opakování lidových a umělých písní s důrazem na dynamiku, melodii, rytmus - průběžně.</p> <p>Hudba 20. století Divadla malých forem – pramínek vlasů; Country – Montgomery, Zlaté střevíčky; Folk – Když mě brali za vojáka, Náměšť Bluegrass – Panenka Česká trampská píseň – Rosa na kolejích, Ascalona Pop a rock – Stín katedrál a další</p>	<p>Vv – lidové malby – sklo, porcelán, kraslice</p> <p>Čj – lidové písně, říkadla</p> <p>D – tematika vojenská (třicetiletá válka, Napoleonské války)</p>	<p>MUV – lidové písně jiných národů, poznávání kulturních tradic</p>
Poslechové činnosti			
<p>- rozpozná hudební nástroje, jejich výrazové možnosti</p> <p>- rozpozná komorní a</p>	<p>Nejstarší dochované hudební památky Čech – zpracování písní soudobými autory</p> <p>Gregoriánský chorál – ukázka</p> <p>Hudební forma – mše</p>		<p>EV – citlivý přístup k okolní krajině, vnímání krásy přírody</p> <p>OSV – hudba jako</p>

<p>symfonickou hudbu</p> <p>- zařadí skladbu do příslušného období</p> <p>- při poslechu využívá získané zkušenosti</p> <p>- spojuje poslech s instrumentální nebo pohybovou činností</p>	<p>J. J. Ryba – Česká mše vánoční</p> <p>Renesance: K. H. z Polžic a Bezdržic – Pětishlasá mše J. Campanus Vodňanský – Rorando Coeli</p> <p>Baroko: opakování probrané látky (A. Vivaldi – Čtvero ročních dob, G. F. Händel – Mesiáš (oratorium) J. S. Bach – život a dílo</p> <p>Český klasicismus: Znaky hudby, vývoj hudebních nástrojů, čeští emigranti – J. Mysliveček – sinfonie; F. X. Brixl, J. V. Stamic, A. Rejcha</p> <p>Český romantismus: B. Smetana, A. Dvořák, Z. Fibich</p> <p>Česká moderní hudba 20. století: B. Martinů, L. Janáček, V. Novák A. Hába – čtvrttónový klavír</p>		<p>prostředek komunikace</p> <p>VEG – vnímání evropské hudební kultury</p>
Instrumentální a pohybové činnosti			
<p>- aktivně se zapojí v elementární rytmické improvizaci</p> <p>- pohybem reaguje na znějící hudbu s využitím jednoduchých gest a tanečních kroků</p>	<p>Prolínají do ostatních hudebních činností v průběhu celého školního roku.</p> <p>Taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění – Polka, valčík, mazurka, moderní tance – opakování.</p> <p>Rytmická improvizace ve skupině.</p>		<p>OSV – obecná kreativita, rozvoj smyslového vnímání</p>